

Sekretariatet
Eva-Lena Åstrand
Ingela Jönsson

2020-01-15

RS/677/2019

Regler för ersättning till levande donator

Region Jämtland Härjedalen ersätter levande donator enligt nedanstående regler. Ersättningsreglerna gäller för inkomstbortfall och kostnader som åsamkas donatorn under undersökningstiden samt kontroller efter donation.

Grundprinciper

Donation av organ och vävnader från en levande person är en gåva från en frisk givare till en patient som oftast är en släkting men också kan vara okänd mottagare. Region Jämtland Härjedalens uppgift är att möjliggöra transplantationen. Recipientens (mottagaren av organ) hemlandsting står för ersättningen till donatorn. Regionen skall vidare, inom vissa ramar, ersätta mellanskillnaden mellan donatorns inkomst och den sammanlagda ersättningen som donatorn får som sjuklön och andra försäkringar under den tid som donatorn inte kan arbeta på grund av donationen, samt i skälig utsträckning också ersätta andra kostnader som donatorn haft i samband med donationen. Principen är att donatorn hålls ekonomiskt skadelös med full kompensation för kostnader och inkomstförluster p.g.a. den arbetsoförmåga som uppkommer i samband med en organdonation. De ersättningar som ges syftar således aldrig till att vara en ersättning för donationen, enligt gällande lagstiftning.

Ersättning från Försäkringskassan

Levande givare av organ eller vävnad omfattas sedan 2002 av särskilt högriskskydd inom sjukförsäkringen, för sjukskrivning under utredningstid och i samband med donationen. Det innebär undantag från karenssdag.

Särskild ansökan skall ske till Försäkringskassan om högriskskydd. Donatorns arbetsgivare erhåller efter ansökan ersättning för alla sjuklönekostnader. Skyddet gäller även i de fall då sjukpenning utbetalas direkt från Försäkringskassan, dock ej i de fall då donatorn är en egen företagare och har ett försäkringsavtal med flera karenss dagar.

Ersättning från patientskadeförsäkringen

Landstingens ömsesidiga försäkringsbolag (LÖF) ger ersättning för vissa patientskador och ansökan skall ske vid komplikationer. Observera att ansökan alltid skall ske vid komplikationer som ger förlängd sjukskrivning utöver normalförloppet eller som leder till kostnader för patienten i ansökan skall det på ett tydligt sätt anges "Donationsersättning enligt särskilda regler från LÖF" så att rätt regelverk tillämpas. Patienten ansöker själv om ersättning men kan få hjälp av sjukvården att fylla i underlag.

Ersättning från Region Jämtland Härjedalen

Kompensation för inkomstbortfall

I de fall Försäkringskassan inte beviljar sjukpenning i samband med donation, kan Region Jämtland Härjedalen efter medicinsk bedömning ersätta donatorn den ersättning som normalt hade utgått, i upp till sammanlagt max 6 månader efter donationen. En förutsättning för detta är att överklagan/omprövning hos Försäkringskassan först gjorts, dock kan preliminär utbetalning ske i väntan på beslut kring överklagan/överprövning.

Ersättningen för inkomstbortfallet är begränsat till 7,5 gånger prisbasbeloppet. För år 2020 innebär det högst 1374 kr per dag.

Löntagare

Ersättning kan lämnas för att täcka mellanskillnaden mellan ersättning sjuklön/sjukpenning och eventuella andra försäkringar och den lön som normalt hade utgått. Ersättning ska täcka inkomstbortfall där arbetsförmågan beror på det kirurgiska ingreppet och eventuella komplikationer. Ersättning för bortfall av inkomst från tillfälliga bisysslor utgår inte såvida de inte varit i stadigvarande del av försäkringen.

Egna företagare

Ersättning kan lämnas för att täcka mellanskillnaden mellan ersättning motsvarande sjuklön/sjukpenning och eventuella andra försäkringar och den inkomst som normalt skulle utgått. Ersättning ska täcka inkomstbortfall där arbetsförmågan beror på det kirurgiska ingreppet och eventuella komplikationer. Egna företagare ska styrka inkomstuppgift genom att uppvisa intyg från skatteverket och vid behov även av auktoriserad revisor.

Ersättning kan lämnas för anställning av vikarier och avbytare under frånvaroperioden i samband med donationsingreppet. Likaså kan ersättning lämnas för ordinarie avskrivningskostnader under stillestånd orsakat av donationsingreppet.

Studerande och arbetslösa

För tex. Studerande och arbetslösa utan arbetslöshetskassa bosatta i Sverige kan en skattepliktig ersättning som motsvarar 33 % av ett basbelopp per månad utgå.

Särskild prövning kan göras av särskilda förhållande. T. ex. om donationsingreppet sker vid tidpunkt där donatorn tidigare haft t. ex. säsongsarbete och ett nytt sådant kan styrkas.

När donatorn är bosatt utanför Sverige

Här gäller att ersättning kan ges för faktiska kostnader och inkomstbortfall i samband med förberedande besök, operation och efterkontroller. Särskild prövning skall ske i förväg av typer av ersättning och ersättningsnivåer. På grund av att så vitt skilda förhållande kan förekomma ska inga nivåer fastslås utan endast att de principer som angivits i dessa regler skall tillämpas. Vid den särskilda prövningen skall det alltid ske en preliminär utredning för planering av resor och för bedömning av kostnadsersättning. Alla kostnader måste kunna styrkas. Det gäller exempelvis kostnader för resor, visum, intyg (inklusive översättning av dessa) samt förväntade kostnader för inkomstbortfall och merkostnader för sjukresor. Om ersättning utgår från sjukförsäkring i hemlandet skall detta ingå i utredningen av ersättning.

Kostnader för donator

Rese- och boendekostnader

Region Jämtland Härjedalens regelverk för sjukresor är grunden för ersättning för resor till och från vård och behandling, i samband med donationen. Därutöver tillkommer ersättning för egenavgiften för resan. Ersättning kan ges för styrkta resekostnader till och från vårdinrättningen samt för parkeringskostnader och logi. Billigaste färd sätt gäller om det inte finns medicinska skäl för annat färd sätt.

Patientavgifter

Egenavgifter för sjukvård skall ej debiteras från sjukvårdshuvudmannen i samband med besök till någon av regionens vårdgivare i samband med besök på grund av utredning, donation, eftervård och uppföljning på grund av donationen. Om dessa besök görs hos annan regions vårdgivare ska denne fakturera Region Jämtland Härjedalen och donatorn få sin vård kostnadsfritt.

Kostnader för läkemedel

Full ersättning kan ges för läkemedel som hör samman med utredning, donation och eftervård.

Övriga merkostnader

Ersättning kan ges för andra styrkta merkostnader som uppkommer vid utredningstillfällen och/eller sjukhusvistelse. Ersättning kan utgå också för fördyrade levnadskostnader enligt Region Jämtland Härjedalens bestämmelser för traktamente.

Inköp av exempelvis kläder, laptop, telefon ersätts dock inte som merkostnader.

Ersättning vid skada

Region Jämtland Härjedalen kan efter särskild prövning ersätta skada uppkommen i samband med donationsingreppet som inte täcks av patientskadeförsäkringen.

Beslut om ersättning

Utbetalning av ersättning som Region Jämtland Härjedalen ska stå för beslutas av Hälso- och sjukvårdsnämnden.